

Nº 12/1958.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om ändring av land-
skapslagen om kommunalbeskattning i landskapet
Åland.

Genom en den 26 september detta år utfärdad förordning (FFS 327/57) har förordningen angående inkomst- och förmögenhetsskatt ändrats sålunda, att större avskrivning än tidigare medges på industriella byggnader och industri-inventarier där byggnaderna tagits i bruk 1958 eller senare och inventarierna 1956 eller senare. Ändringen tillämpas delvis vid beskattningen för år 1957 och helt och hållet på beskattningen för 1958 och därefter.

Åtgärden avser att upphjälpa nybildade eller utbyggda industriers ekonomi under de första åren och sålunda medelbart att främja utvecklingen av landets industri. Då landskapsstyrelsen eftersträvar att bevilja i landskapet startade industrier alla de lättnader, som kunna främja sysselsättningen och befolkningens utkomst, anser landskapsstyrelsen att en motsvarande ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland vore på sin plats ehuru ovannämnda förordning icke gäller kommunalbeskattningen i riket. Det vore dessutom till fördel för bokföringen och den ekonomiska planeringen i industriföretagen inom landskapet om avskrivningsrätten vore densamma i stats- och kommunalbeskattningen.

Enligt nedanstående förslag skulle för fabrik, verkstad och kraftstation, som tagits i bruk under år 1958 eller senare, avskrivningen under de fyra första åren, det år, då byggnaden tagits i bruk inräknat, få uppgå till sammanlagt 30 % av anskaffningsvärdet. För industriella inventarier åter skulle då de tagits i bruk år 1956 eller senare, från och med det år, då det tagits i bruk, beviljas 30 % avdrag på anskaffningsvärdet under första året och därefter 30 % på det återstående värdet varje år, likväl minst 12 % på anskaffningsvärdet eller, då egendomens brukstid är högst fem år, minst den del av anskaffningsvärdet, som motsvarar antalet bruksår. Ändringarna föreslås införda i 9 §, som i övrigt skulle bli sakligt oförändrad.

I förhållande till rikets förordning föreslås likväl ett par mindre ändringar. Sålunda föreslås, att på fartyg, som vid anskaffningen var minst 25 år gammalt, endast normal avskrivning skulle tillåtas. Även om någon redare i något fall kan anse det förmånligt att inköpa ett äldre fartyg för att under en tillfällig högkonjunktur utnyttja det under några år, har landskapsstyrelsen ansett, att det icke finns skäl

att understödja ett sådant företag med skattelättnader. Ofta nog är en mängd småsparare med såsom aktionärer i nystartade företag, och då borde den nämnda inskränkningen verka hämmande på deras lust att deltaga i alltför våghalsiga spekulationer. Vidare föreslås, att de stora avdragen enligt 3 mom. skola beviljas bokföringsskyldiga företagare endast i det fall, att motsvarande värdeminskning upptagits i bokföringen. De normala avdragen på fartyg äro upptagna till de procentsatser, som intogos i den senaste lagändringen (33/57).

Den i landskapet gällande temporära lagstiftningen om skattelättnader för främjande av sjöfarten (29/54) är gällande till utgången av innevarande år. Då stadganden om särskilda lättnader för sjöfarten på detta sätt inarbetats i kommunalskattelagen, skulle någon ny interimistisk lagstiftning icke ersätta den gällande.

Den 14 februari detta år inlämnade Regeringen till Riksdagen tvenne propositioner om ändring av beskattningslagstiftningen med anledning av, att den senaste höst inträffade devalveringen i vissa fall medför inkomster i form av kursvinst, vilken enligt rådande rättspraxis vore att betrakta som skattepliktig inkomst (Prop. 136 och 137/57). I motiveringen till propositionen 137 framhålls bl.a.:

"Den devalvering av den finska marken, som företogs senaste år, medförde en ökning av kapitalvärdet av gäld i utländskt mynt. Även skuldernas indexbindning har blivit allmän den senaste tiden. Då enligt ovan anförda rättspraxis kurs- och indexförlust på gäld, som uppkommit genom anskaffning av anläggningstillgångar, icke få avdragas vid beskattning, måste detta slutresultat anses oskäligt hårt för gäldenärerna. Rättvist vore, att kurs- eller indexförlust på gäld, som uppkommit genom anskaffning av anläggningstillgångar finge avdragas från den skattepliktiga inkomsten medelst årliga avskrivningar, motsvarande värdeminskningarna på anläggningstillgångarna.

Av ovan anförda skäl föreslås sådan ändring av lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt, att ökning av beloppet av sådan gäld i utländskt mynt, som härrör av anskaffning av anläggningstillgångar, samt gottgörelse, som utöver räntan skall erläggas för sådan för dylikt ändamål upptagen gäld, som är bunden vid index eller liknande grund, måtte avdragas vid beskattningen genom årliga avskrivningar, vilka finge uppgå till högst 15 procent. För det fall att nämnda kapitalökning och gottgörelse för gäld under skatteåret uppginge till sammanlagt högst 50.000 mark, finge de likväl omedelbart avdragas i sin helhet. Nämnda avdragsrätt skulle icke gälla gäld för förvärv av jordområde, enär årliga värdeminskningar icke heller få göras på jord, ej

heller gäld för anskaffning av anläggningstillgångar till lant- och skogsbruk, enär motsvarande lättnad för deras vidkommande beaktas vid bestämmandet av avkastningsgrunderna inom lant- och skogsbruket. Likväl skulle avdragsrätten utsträckas till gäld, som hänför sig till gruvor, stenbrott, torvmossar och annan sådan egendom i de fall, i vilka på sådan egendom får göras värdeminskningar. Motsvarande stadganden föreslås även som tillägg till lagarna om kommunalbeskattning."

Vidare framhålles, att en revision är påkallad beträffande stadgandena om gäld i utländskt mynt och om indexbunden gäld. Då denna revision emellertid förutsätter en grundlig beredning, har Regeringen icke ansett möjligt inlämna proposition härom så snart, att den nya lagstiftningen kunde tillämpas på 1957 års inkomster. På grund härav har ändringen för denna gång begränsats till det nyssnämnda.

Såsom en komplettering till prop. 137 föreslår Regeringen i prop. 136 att de gottgörelser för indexstegring, som gäldenärer ha att erlägga, måtte räknas som avdragsgilla till ett belopp, motsvarande 2 %:s ränta för den tid, för vilken gottgörelsen erlägges, dock icke för tiden före den 1.1.1956. Detta stadgande skulle gälla temporärt för 1957 och 1958 års beskattning och skulle i riket införas i lagen om vissa interimistiska undantagsstadganden i skattelagarna (FFS 459/57). Då landskapet saknar en direkt motsvarighet till denna lag, föreslås, att det temporära stadgandet intages som slutstadgande i föreliggande lagförslag.

Med stöd av vad ovan anförts får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 9 § i landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56) såsom följer:

§ 9.

Värdeminskning av byggnader, som använts i den skattskyldiges annan förvärvsverksamhet än lantbruk, skall i det avseende § 8 mom. 2 innehåller, efter rörelsens beskaffenhet i form av avskrivning bestämmas till högst följande procenttal av byggnadernas anskaffningsvärde:

1) på bostads- och administrationsbyggnader:

av trä	3 %
av sten	1 %

2) på fabriksbyggnader och kraftstationer:

av trä 5 %

av sten 3 %

3) på ekonomiebyggnader:

av trä 6 %

av sten 3 %

För byggnad eller del därav, vilken användes som fabrik, verkstad eller kraftstation och som tagits i bruk år 1958 eller därefter, skall med avvikelser från stadgandet i 1 mom. för det år, under vilket egendomen tagits i bruk, samt för de tre följande åren beviljas så stor värdeminskning, som den skattskyldige gjort i sin bokföring, dock för de nämnda fyra åren sammanlagt högst 30 procent av egendomens anskaffningsvärde.

På maskiner och inventarier samt andra därmed jämförliga föremål, som använts i annan förvärvsverksamhet än lantbruk, må, om egendomen tagits i bruk före år 1956, efter rörelsens och föremålens beskaffenhet värdeminskning i form av avskrivning bestämmas till högst följande procenttal av föremålens anskaffningsvärde:

- 1) på maskiner och ångpannor, kraftöverföringsanläggningar, elektriska ledningar, vatten- och gasledningar 8 %;
- 2) på rörlig materiel, arbetsredskap och verktyg 15 %;
- 3) på modeller och kokiller 25 %;
- 4) på rörelses inventarier 10 %;
- 5) på fartyg:
 - av trä 12 %;
 - av järn 10 %;
- 8) på lastbilar och bussar 25 %;
- 9) på övriga motorfordon 20 %.

Har i 3 mom. avsedd egendom tagits i bruk under år 1956 eller därefter, skall såsom värdeminskning för det år, under vilket egendomen tagits i bruk, beviljas 30 procent av egendomens anskaffningsvärde och därefter såsom årlig värdeminskning likaså 30 procent av egendomens vid varje beskattning återstående värde, likväl så, att som årlig värdeminskning beviljas minst 12 procent av egendomens anskaffningsvärde, eller, då egendomens brukstid är högst fem år, minst den del av anskaffningsvärdet, som motsvarar antalet bruksår. För fartyg, som vid anskaffningen var tjugufem år gammalt eller äldre, må avdrag för värdeminskning enligt detta moment icke beviljas. Är skattskyldig bokföringsskyldig, beviljas avdrag enligt detta moment endast under förutsättning, att motsvarande värdeminskning upptagits i bokföringen.

Anskaffningsvärdet för sådana arbetsredskap och -verktyg samt modeller och kokiller ävensom andra sådana anläggningstillgångar, vilka anses bliva förslitna senast inom tre år, får avskrivas i dess helhet under anskaffningsåret.

Finnes icke tillräcklig utredning om anskaffningsvärdet, fastställles detta genom uppskattning.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av särskilda orsaker borde vara berättigad till större avskrivning än vad ovan säges, må honom efter prövning beviljas sådan, dock ej utöver det belopp, som i bokföringen upptagits som avskrivning. Sedan föremål till fullo avskrivits, må ytterligare avskrivning icke ske.

§ 10.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga

- 1) för jord, förutom staten och landskapet tillhörig, erlagda legoavgifter;
- 2) ränta å gäld;
- 3) förlust av skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att hänföra till kapitalförlust;
- 4) obligatoriska försäkringsavgifter såsom folkpensionspremie samt avgifter, som erlagts till arbetslöshetskassor, och skogsvårdsavgifter ävensom barnbidragspremier;
- 5) avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilket det på grund av tjänst eller befattningsålder ligger honom att vara delägare;
- 6) såsom underhållskostnad för fastighet, som icke är lantbruksfastighet, i ett för allt högst femton procent av den beräknade avkastningen från fastigheten;
- 7) vad inhemsk försäkringsanstalt enligt lag bör överföra till ersättnings- eller premiereserv;
- 8) vad sparbank eller andelskassa bör erlagga till sparbankernas eller andelskassornas säkerhetsfond;
- 9) vad näringsidkare under skatteåret erlagt i gottgörelse å köp eller försäljning, återbäring av årsöverskott samt års- och omsättningsrabatt;
- 10) vad arbetsgivare från inkomsten av sin rörelse erlagt till av honom grundad pensionsanstalt eller pensionsstiftelse intill det belopp, som enligt försäkringstekniska grunder erfordras till täckande av anstaltens eller stiftelsens av pensionsförbindelserna härflytande pensionsansvarighet; samt

-6-

11) såsom följd av förändring i kursen för utländskt mynt, uppkommen ökning av kapitalet för gäld, som uppstått genom anskaffning av byggnader, maskiner och inventarier samt andra med dem jämförliga föremål, vilka den skattskyldige använt i annan förvärvsverksamhet än lantbruk och skogshushållning, ävensom genom förvärv mot vederlag av patent- och annan sådan rättighet, så ock av gruvor, stenbrott, torvmossar och annan sådan egendom samt för sådan gäld med anledning av förändring i pris- eller kostnadsindex eller på annan motsvarande grund utöver ränta utgående gottgörelse, likväl så, att nämnda kapitalökning och gottgörelse, därest de under skatteåret uppgå till sammanlagt över femtiotusen mark, avdragas medelst årliga avskrivningar, vilka må uppgå till högst femton procent av kapitalökningens och gottgörelsens belopp.

Denna landskapslag tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen på grund av 1957 års inkomst. Med stöd därav må från inkomst avdragas ökning av kapitalet av gäld i utländskt mynt, vilken inträffat efter den 1 januari 1957 samt gottgörelse för annan gäld med anledning av sådan ändring i index eller annan motsvarande grund, som inträffat efter sagda dag och 1958

Vid beskattning av 1957 års inkomst må gottgörelse, som förutom ränta skall erläggas på gäld i finskt mynt på grund av år 1956 eller därefter inträffad ändring i pris- eller kostnadsindex eller i motsvarande jämförelsegrund och som icke med stöd av andra stadganden i landskapslagen om kommunalskatt i landskapet Åland får avdragas från skattepliktig inkomst, avdragas från inkomst till belopp, som motsvarar en på gäldens kapitalbelopp beräknad årlig ränta om två procent för den tid, för vilken gottgörelsen erlägges, likväl icke för tiden före den 1 januari 1956.

Mariehamn, den 8 mars 1958.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Hugo Johansson.

Landskapssekreterare Rolf Sundman.